

ОРГТЕХНИКА АД - гр.СИЛИСТРА

**ЕЛЕКТРОНЕН КАСОВ АПАРАТ
С ФИСКАЛНА ПАМЕТ**

ЕЛКА МИКРО

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.
1.ВЪВЕДЕНИЕ	3
2.КОНСТРУКЦИЯ НА КАСОВИЯ АПАРАТ	3
2.1.Индикация	3
2.2.Клавиатура	3
2.3.Печатащо устройство	6
2.4.Блок оперативна памет	6
2.5.Фискална памет	6
3.ПОДГОТОВКА ЗА РАБОТА НА КАСОВИЯ АПАРАТ	7
3.1.Поставяне на хартиената лента	7
4.РЕЖИМИ НА РАБОТА	8
4.1.Контролни тестове	8
4.2.Режим ПРОГРАМИРАНЕ	10
4.3.Режим ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА КА ЗА РАБОТА С ФИСКАЛНА ПАМЕТ.....	20
4.4.Режим РЕГИСТРИРАНЕ.....	20
4.5.Режим ОТЧЕТИ на КА	25
4.6.Режим ОТЧЕТИ на ФП	27
5.ИНДИКАЦИИ ПРИ ПРЕПЪЛВАНЕ, БЛОКИ- РОВКИ И СЛУЖЕБНИ СЪОБЩЕНИЯ	30
6.ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ	32
ПРИЛОЖЕНИЕ 1 Кодове на печатните символи.....	33
ПРИЛОЖЕНИЕ 2 Работа с компютър, везна и сканер	34

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата инструкция съдържа необходимата информация за конструкцията, организацията и функционалните възможности на електронен регистриращ касов апарат с фискална памет **Елка микро** модели 04 и 04.2. Дадени са указания за правилна експлоатация и съхранение на апарата.

ЕКАФП има следните възможности:

- 2000** (3000*) асортимента;
- 9 департамента (2 директно избираеми от клавиатурата, 1 по подразбиране, 6 неизбираеми от клавиатурата, програмируеми за преразпределение на асортиментите);
- възможност за програмиране на графично лого.

По организация и функционални възможности е съобразен с изискванията към финансовата отчетност за ресторанти и други търговски обекти.

Това е програмируем касов апарат, с който се дава възможност на потребителя да избере оптимален режим на работа в зависимост от организацията на търговския обект и изискванията на данъчните власти. Разработен е в 2 модела. Елка микро модел 04 е с електронна контролна лента (ЕКЛ), а Елка микро модел 04.2 - с 2 ленти (бонова и контролна). Показаните в настоящата инструкция бонове са за Елка микро модел 04.2.

Може да работи с везна, сканер и компютър (виж **Приложение 2**).

2. КОНСТРУКЦИЯ НА КАСОВИЯ АПАРАТ (КА)

Дизайнът на апарата е съобразен с ергономическите изисквания за този тип.

Размери:

290 x 135 x 120 mm – с две ленти (бонова и контролна)

290 x 135 x 75 mm – с електронна лента

Тегло: 1,4 kg

2.1. ИНДИКАЦИЯ

Касовият апарат има две 10-разрядни течнокристални индикации - операторска и клиентска.

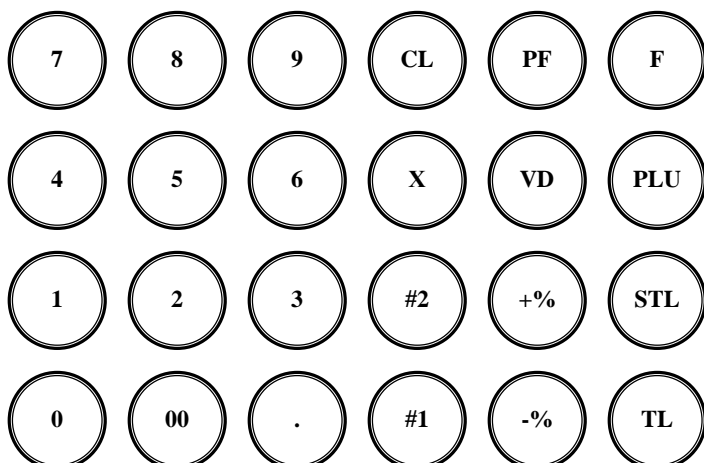
2.2. КЛАВИАТУРА

Клавиатурата включва 11 цифрови и 13 функционални клавиша със следните означения и разположение.

---

* *отнася се за Елка микро модел 04*

** *отнася се за Елка микро модел 04.2*

При работа с КА след всеки правилно възприет клавиш се чува краткотраен звуков сигнал, а при неправилна манипулация с клавиатурата се чува продължителен звуков сигнал.

Цифровият блок служи за въвеждане на цифрова информация. Клавиш "00" въвежда едновременно две нули, което ускорява работата с цели числа. Не е разрешено първата въведена цифра да е 0 или 00. КА дава възможност за работа с променлива запетая, мястото и се задава чрез програмиране на **Параметър 14**. В зависимост от стойността му се определя мястото на запетаята в режим "РЕГИСТРИРАНЕ". В режими "ПРОГРАМИРАНЕ", "ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ" и "ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ" запетаята винаги е на първо място, тъй като в тези режими се работи основно с цели числа. Изключение се прави при индициране на някои константи, които са дробни числа.

С клавиш "." е разрешено да се работи само в режим "РЕГИСТРИРАНЕ" при въвеждане на дробно количество с клавиш "X" и при въвеждане на процент с клавиши "+%" и "-%". Функциите на клавишите зависят от режима на работа и са в съответствие с **Таблица 1**.

ТАБЛИЦА 1

КЛАВИШ	РЕЖИМИ НА РАБОТА			
	X	Z	P	Ri
0	Въвеждане на цифрова информация	Въвеждане на цифрова информация	Въвеждане на цифрова информация.	Въвеждане на цифрова информация
00				
1				
.				
9				

				Въвеждане на дес.точка при дробни числа.
	Отчет по часови зони; Отчети на ФП	Отчет по часови зони; Отчети на ФП	Избор на параметър	Индициране на дата и час; Въвеждане на количество
	Отчети на ФП	Отчети на ФП	Избор на група за параметър	Операция ВОЙД; Операция СТОРНО
	Избор на режим	Избор на режим	Избор на режим	Избор на режим; Автоматично приключване на сметка
	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране
		Печат, нулиране на електронна контролна лента (ЕКЛ)*	Сверяване на час	Процентни отстъпки; Служебно изведени суми
	Отчет на оператори	Отчет на оператори	Сверяване на дата	Процентни надбавки; Служебно въведени суми; Индициране в валута**
	Дневен финансов отчет	Дневен финансов отчет	Край на програмиране и печат на параметър;	Плащане в брой и във валута; Изчисление на ресто
	Отчет на асортименти; Отчет на оборота на N-я асортимент	Отчет на асортименти; Отчет на оборота на N-я асортимент	Избор на ха-ка за параметър; Отпечатване на програмираните асортименти	Натрупване на асортимент; Повторение на натрупването
	Отчети на ФП	Отчети на ФП	Потвърждаване константа за параметър	Изчисление на междинна сума
	Четене на оборота на първи департамент		Програмиране кодов номер на касово място	Натрупване в департамент 1; Повторение на натрупване на департамент с програм. цена
	Транспорт на хартиената лента			

* отнася се за Елка микро модел 04

** отнася се за Елка микро модел 04.2

#2	Четене на оборота втори департамент	на на		Натрупване в департамент 2; Повторение на натрупване на департамент с програм. цена
----	-------------------------------------	-------	--	---

2.3. ПЕЧАТАЩО УСТРОЙСТВО

ЕКАФП **Елка микро** работи с термопечатащо устройство **LTP 1245** на ф-ма Seiko.

За осигуряване на правилна работа е задължително термохартиените ролки, с които работи печатащото устройство да бъдат с пластмасови шпули и да отговарят на следните изисквания:

- специф.тегло - 53 до 60g/m² ;

* за **Елка микро модел 04 (с ЕКЛ)**

- ширина (57,5±0,5) mm;

- външен диаметър - максимално 55 mm;

* за **Елка микро модел 04.2 (с две ленти)**

- ширина (28 –0,5) mm;

- външен диаметър - максимално 40 mm;

ТЕХНИЧЕСКИ ДАННИ НА ПУ:

Начин на отпечатване

- термичен, знаковсинтезиращ;

Скорост на печат

- > 5 реда/s;

Брой символи в ред

- 24 – при една лента

- 2x18 – при две ленти.

ВНИМАНИЕ!

Производителят не носи отговорност за повреди на печатащото устройство или касовият апарат, поради използване на консумативи, не отговарящи на горе посочените изисквания.

2.4. БЛОК ОПЕРАТИВНА ПАМЕТ

В блок **ОПЕРАТИВНА ПАМЕТ** се съхраняват стойностите на програмираните параметри и текущата информация при работа на касовия апарат.

След изключване на мрежовото напрежение паметта се захранва от вграден акумулатор. Гарантирано е съхранение на информацията за повече от 1500 часа след изключване на мрежовото напрежение.

2.5. ФИСКАЛНА ПАМЕТ

Фискалната памет е енергонезависим, конструктивно отделен и пломбиран блок в кожата на КА. При всеки дневен финансов отчет с нулиране във ФП се записва БЛОК ДАННИ, съдържащ необходимата информация за реализираните обороти по всяка една от данъчните групи с натрупване. Тази информация може да се отпечата в режим **"ОТЧЕТИ НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ"**. Обемът на ФП осигурява работата на КА за период от 3 до 8 години, но не по-малко от 1850 записа. Записаната във ФП информация не може да се променя. Запис на данни във ФП се извършва след въвеждане на КА в експлоатация. ЕКАФП трябва да бъде въведен в експлоатация със започване дейността на обекта. След фискализация на КА всеки опит за работа без ФП е блокиран и на индикацията се извежда съобщение **"P2"**.

3. ПОДГОТОВКА ЗА РАБОТА НА КАСОВИЯ АПАРАТ

Преди въвеждането на КА в експлоатация се прави контролен оглед за евентуални механични повреди.

В случай, че КА е транспортиран в условията на ниска или висока температура, преди включването му се оставя задължително да се аклиматизира в продължение на 4 часа в опаковка и 1 час извън нея.

Мястото на установяване на касовия апарат не трябва да е подложено на пряко въздействие на източници на топлина и да е съобразено с изискванията за удобна работа при подходящ ъгъл на наблюдение на индикациите от оператора и клиента.

Помещенията, в които ще работи апаратът трябва да бъдат с нормални пожароопасност и запрашеност.

Препоръчва се ЕКАФП да работи при следните условия на околната среда:

- температура от 0°C до плюс 45°C;
- относителна влажност на въздуха до 80%;
- атмосферно налягане от 84 до 107 кРа;

ЕКАФП е издържал проверка за работоспособност в температурен интервал от минус 15°C до плюс 45°C.

ЕКАФП е разработен в следните варианти:

- с мрежово захранване 230V±10%;
- с вграден акумулатор 6V/1,3Ah.

При вариант с вграден акумулатор при едно зареждане могат да се отпечатат не по-малко от 10000 реда. Възстановяването на капацитета на акумулатора може да се извърши при 16-часова работа на КА с включен адаптор в мрежата за заряд на акумулатора. Адапторът трябва да осигурява 9V променливо напрежение и ток 200mA.

Преди започване на работа с ЕКАФП, операторът е длъжен да провери наличието на термохартиените ленти и, ако няма такива, да постави.

Включването и изключването на апарата става посредством бутон, намиращ се от дясната страна на апарата.

При включване се индицира "-----", което означава, че се изисква въвеждане на парола за избор на режим или оператор.

Ако повече от 6 min не се работи с касовия апарат, той се самоизключва. В режим РЕГИСТРИРАНЕ при неприключено плащане и в режим ПРОГРАМИРАНЕ ЕКАФП не се самоизключва. След изключване при следваща работа е необходимо отново да се натисне бутонът за включване и да се въведе парола за влизане в желания режим за работа. Ако ЕКАФП е изключен в режим РЕГИСТРИРАНЕ, при следващо включване е разрешена работа на оператора, без да се изисква въвеждане на парола за този режим.

При вариант с мрежово захранване в края на работния ден след изключване на ЕКАФП чрез бутона задължително се изважда щепселът му от контакта за захранване от мрежата.

3.1. ПОСТАВЯНЕ НА ТЕРМОХАРТИЕНАТА ЛЕНТА

3.1.1. При ЕКАФП с една лента (ЕКЛ)

Сваля се капак печат. Поставя се термохартиената ролка в гнездото, предвидено за нея. Повдига се палецът за освобождаване на главата на ПУ. Поставя се хартията в долния прорез на ПУ /под вала/. Отпуска се палецът, при което се фиксира хартията. След това се натиска клавиш "PF" до излизане на 50 mm лента от зоната за печат.

Преди затваряне на капак печат хартиената лента се подвежда през отвора на резача, а след затварянето му, добре се издърпва.

3.1.1. При ЕКАФП с две ленти (бонова и контролна)

Сваля се капак печат. Оста, с поставени хартиени ролки за бонова и контролна лента се монтира в носача, предвиден за нея.

При повдигнат палецът на ПУ се прокарават двете хартиени ленти под вала. Отпуска се палецът, при което се фиксира хартията. След това се натиска клавиш **“PF”** до излизане на 250 - 300мм лента от зоната за печат. Изважда се ролката за навиване на контролната лента. Краят на контролната лента се закрепва на навиващата ролка и последната се поставя на мястото ѝ. Клавишът **“PF”** се натиска още няколко пъти до опъване на лентата.

Преди затваряне на капак печат боновата лента се подвежда през отвора на резача, а след затварянето му, добре се издърпва.

4. РЕЖИМИ НА РАБОТА

Касовият апарат има шест режима на работа в зависимост от въведената парола. Паролите по подразбиране са следните:

РЕЖИМИ	ПАРОЛИ	РЕЖИМИ	ПАРОЛИ
РЕГИСТРИРАНЕ	1,2	ПРОГРАМИРАНЕ	5
ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ	3	СЕРВИЗЕН	6
ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ	4	ОТЧЕТИ НА ФП	3 и 4

Последователността при въвеждане е следната:

Натискат се последователно клавиш **“F”**, номерът на паролата от цифровия блок и отново клавиш **“F”**.

4.1. КОНТРОЛНИ ТЕСТОВЕ

Режим **"КОНТРОЛНИ ТЕСТОВЕ"** се избира с въвеждане на парола за сервизен режим /по подразбиране б/.

Изправността на КА се проверява чрез тестови програми, контролиращи изправността на отделните възли.

Стартирането на тестове **1, 3**, 4, 5 и 6** става с цифровите клавиши **“1”, “3”, “4”, “5”** или **“6”** за съответния тест и натискане на клавиш **“VD”**.

Предназначението на тестовите програми е следното:

Тест 1 - за проверка на печатащото устройство. Отпечатва се знаковата таблица.

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Э Ю
Дн # 111111111111 0000*	Я а б в г д е ж з
! " # \$ % & ` (	и й к л м н о п р
) * + , - . / 0 1	с т у ф х ц ч ш щ
2 3 4 5 6 7 8 9 :	ъ ы ь э ю я D F G
; < = > ? А Б В Г	I J L N R S U V W
Д Ж З И Й К Л М	Y Z
Н О П Р С Т У Ф Х	000n
	ДД-ММ-ГГ чч:мм
	- СЛУЖЕБЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

Тест 3** - за проверка на клавиатурата. В зависимост от натиснатия клавиш, на индикацията се извежда неговият код съгласно **Таблица 2**.

ТАБЛИЦА 2

клав.	код	клав.	код	клав.	код	клав.	код	клав.	код
X	0b	.	0E	6	06	STL	10	#2	12
-%	16	00	0A	7	07	TL	13	PLU	0F
+%	15	0	00	8	08	PF	14	F	17
VD	0C	1	01	9	09	3	03	5	05
CL	0d	2	02	#1	11	4	04		

За излизане от **Тест 3** е необходимо да се изключи ЕКАФП от мрежовия превключвател.

Тест 4 - за проверка на ФП.

Извършва се четене и проверка на контролната сума на всички блокове данни, записани във ФП. Отпечатва се бон с резултата от теста и записаните във ФП от производителя индивидуален номер на КА и индивидуален номер на ФП.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111 0000*	
ТЕСТ НА ФИСК. ПАМ. КАСОВ НОМЕР 0Т123456	
ФИСК. НОМЕР 03123456	
000n	
ДД-ММ-ГГ	ЧЧ:ММ
- СЛУЖЕБЕН БОН -	
0Т123456	03123456

Изправна ФП с
програмирани
индивидуален номер на
КА и индивидуален номер
на ФП

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111 0000*	
ТЕСТ НА ФИСК. ПАМ. КАСОВ НОМЕР 0Т123456	
ФИСК. НОМЕР 03123456	
ГРЕШЕН ФИСК. НОМЕР ГРЕШЕН КАСОВ НОМЕР	
000n	
ДД-ММ-ГГ	ЧЧ:ММ
- НЕФИСКАЛЕН БОН -	
0Т123456	03123456

Пускане на тест 4 при
нулиран RAM

** отнася се за Елка микро модел 04.2

Тест 5 - за проверка на RAM памет.

След завършване на теста, при изправна памет на индикация засветва **"End"**.

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ
Дн # 111111111111 0000*
ТЕСТ ОПЕР.ПАМЕТ 128К ИЗПРАВНА 000n
ДД-ММ-ГГ   чч:мм -СЛУЖЕБЕН   БОН- ОТ123456   03123456

Тест 6 - за проверка на програмното осигуряване.

След завършване на теста на индикаторния панел светва контролна сума **"ooo XXXX"** на програмната версия (X.X) и се отпечатва статуса на касовия апарат

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ
Дн # 111111111111 0000*
ВЕРСИЯ X.X ДЕПАРТАМЕНТИ 9 АСОРТИМЕНТИ 2000 НАЧ.КОЛИЧЕСТВО данъч.коэф.   4 ОПЕРАТОРИ   2 ФИСК.ОТЧЕТИ 1850 000n
ДД-ММ-ГГ   чч:мм -СЛУЖЕБЕН БОН- ОТ123456   03123456

Тест за еднократна проверка изправността на акумулаторите. При включване на касовия апарат и при нулирана RAM-памет на индикаторния панел в най-старшия разряд засветва **"b"** за кратко време и при наличие на изправен акумулатор при изключване и следващо включване индикация **"b"** не засветва.

4.2. РЕЖИМ "ПРОГРАМИРАНЕ"

Режим **"ПРОГРАМИРАНЕ"** се избира с въвеждане на парола за режима /по подразбиране 5/.

4.2.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмирането на касовия апарат включва задаване на функции, константи и буквен текст, разпределени в параметри. Всеки параметър се избира (различава) по определен номер.

Избор на параметър се извършва, като се въведе от цифровата клавиатура номерът му и се натисне клавиш **"X"**.

В лявата част на индикацията се извежда информация "Рхх", където "хх" е номерът на параметъра, а в дясната - стойността на параметъра. Запомнянето на новите програмирани стойности става с клавиш "STL".

Излизането от избрания параметър може да стане по следните начини:

- с избиране на нов параметър;
- с натискане на клавиш "TL". Разпечатва се информация за съответния параметър.

За параметър **30** и **31** е необходимо двойно натискане на клавиш "TL".

Не е задължително параметрите да се избират последователно.

Програмирането на всички параметри не е задължително.

Ако даден параметър се избере само за справка или проверка, без да се променя стойността или значението му, не се използва клавиш "STL" в операционните последователности.

В зависимост от последователността на опериране, параметрите са разделени условно в четири режима на програмиране.

Първи РЕЖИМ - обхваща параметри с номера от **2, 3, 5**, 7, 11*, 12, 14, 15, 16*, 17, 20** и **21**.

Втори РЕЖИМ - обхваща параметри с номера **19, 22** до **24, 27, 28, 29**, и 37**. Тези параметри включват няколко значения (части), различаващи се (избиращи се) по номер **М**.

Трети РЕЖИМ - обхваща параметри с номера **30** и **31**. Тези параметри включват няколко групи за програмиране **L** (брой департаменти или асортименти) като всяка група включва няколко характеристики **М**.

Четвърти РЕЖИМ - обхваща параметър **33**. Този параметър включва няколко групи за програмиране.

Препрограмиране (задаване на нова стойност) на параметри **2, 14, 22, 28, 29** и **30** може да се извърши след дневен финансов отчет и след нулиране на следните регистри:

- касови и департаментни (клавиш "TL");
- асортиментни (клавиш "PLU");
- операторски (клавиш "+%");
- часови (клавиш "X").

За препрограмиране на параметър **33** е достатъчно да са нулирани само асортиментните регистри (клавиш "PLU"). Препрограмиране (задаване на нова стойност) на параметър **31** може да се извършва само след отчет на конкретния асортимент. За параметри **30** и **31** не е необходимо да се отчита КА, ако преди препрограмирането на конкретния департамент или асортимент не е извършвано натрупване в него.

4.2.2 РЕАКЦИИ ПРИ ГРЕШНО ПРОГРАМИРАНЕ НА ПАРАМЕТЪР

В процеса на програмиране, употребата на клавиш, различен от участващите в последователностите на опериране за програмирането на избрания параметър, е **ГРЕШНА ОПЕРАЦИЯ**, придружена с дълъг звуков сигнал.

Корекция на грешно въведена стойност за параметър се извършва по следния начин:

- ако все още не е завършена операцията с клавиш "TL" се въвежда новата стойност и се натиска клавиш "STL";

- ако е завършена операцията с клавиш "TL" се избира отново номерът на параметъра и се повтаря последователността на опериране с вярната стойност.

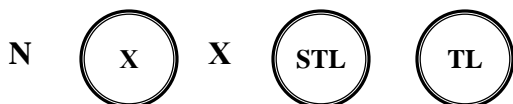
* *отнася се за Елка микро модел 04*

** *отнася се за Елка микро модел 04.2*

4.2.3. ПЪРВИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Първи режим на програмиране обхваща параметри с номера **2, 3, 5**, 7, 11*, 12, 14, 15, 16*, 17, 20** и **21**. Значението на тези параметри е посочено в **Таблица 3**.

Последователност на опериране:

където:

- N** Число (**2, 3, 5**, 7, 12, 14, 15, 16* 17, 20** и **21**), избрано от цифровата клавиатура със значение номер на параметър;
- кл. **“X”** Избира съответния параметър **N** и извежда на индикацията стойността му. Задължителен;
- X** Число за стойност (значение) на параметъра. Избира се от цифровата клавиатура;
- кл. **“STL”** Запомня се новата стойност **X** за параметъра. Не е задължително оперирането с него, ако стойността на **X** не трябва да се променя. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър;
- кл. **“TL”** Печат на стойността на параметъра. Отпечатва се бон с номера на параметъра и стойността му. Не е задължително да се оперира с него, за да се приключи работата с избрания параметър. Задължителен за **П2, П20** и **П21**.

ТАБЛИЦА 3

№ на парам.	ИМЕ НА ПАРАМЕТЪР	СТОЙНОСТ НА X	Стойност на X по подразбиране	Заб.
2	Работа с фискална памет	0-забранена 1-разрешена	0	1
3	Автономна или терминална	0-автономна 1-терминална	0	
5**	Печатане на LOGO	0 – не се отпечатва 1 – отпечатва се	0	
7	Работа с цяло или дробно колич-во	0-цяло 1-дробно	0	
11*	Печат на данъчните отчисления в бона на клиента	0-забранен 1-разрешен	0	
12	Скорост на обмен при работа с електр. везна	0, 1, 2, 3, 4**	0	
14	Позиция на десет. точка в режим “Регистриране”	1 – 0. 3 – 0.00	3	
15	Вариант за печат на бонове в режим “Регистриране”	0, 1, 2	0	3
16*	Вариант за печат на ЕКЛ	0, 1, 2	0	4
17	Време за изключ-ване на засветката на индик. поле/s/	0 /1 до 99/		5
20	Служебен		0	
21	Служебен		0	

* отнася се за Елка микро модел 04

** отнася се за Елка микро модел 04.2

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Въвеждането на касовия апарат в експлоатация за работа с фискална памет (**П2=1**) се извършва **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** от сервизен техник на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжане.

2. Зареждането на програмата за отпечатването на графичното лого се извършва в режим "Програмиране". Картината е тип ВМР монохромна с размери 264x96 пиксела.

3. С този параметър се определя един от следните три варианта на отпечатване на боновете в режим "**РЕГИСТРИРАНЕ**":

- **ВАРИАНТ 0** - отпечатва се само бон за клиента;
- **ВАРИАНТ 1** - отпечатваният бон за клиента се завършва като единична продажба - т.е. бонът се завършва автоматично без натискане на клавиш "**TL**";
- **ВАРИАНТ 2** - отпечатват се бон за клиента и дублиращ бон (копие на клиентския бон);

4. С този параметър се определя един от двата варианта на отпечатване на ЕКЛ в режим **ОТЧЕТ С НУЛИРАНЕ**:

- **ВАРИАНТ 0** /съкратен/ – в ЕКЛ се отпечатват всички бонове от режим **РЕГИСТРИРАНЕ** и **ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**.

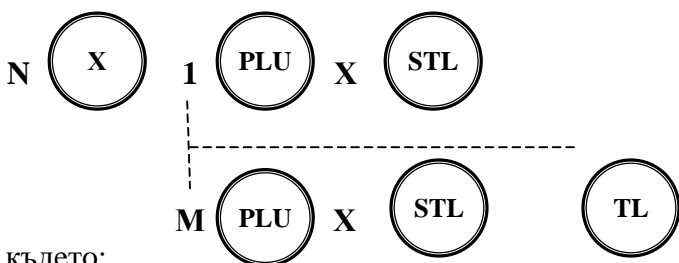
- **ВАРИАНТ 1** /пълен/ - в ЕКЛ се отпечатват всички разпечатвани по време на работа бонове и **ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ** /без тези от **ОТЧЕТ НА ФП**/.

5. С този параметър се определя времето, за което след последния натиснат клавиш, засветката изгасва /ако индикаторния панел е със засветка/. При стойност 0 засветката е непрекъснато включена.

4.2.4. ВТОРИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Втори режим на програмиране обхваща параметри с номера **19, 22, 23, 24, 27, 28, 29**** и **37**. Тези параметри включват няколко значения (части), различаващи се (избира се) по номер **М**.

Последователност на опериране:

където:

N Число (**19, 22, 23, 24, 27, 28, 29** и **37**), избрано от цифровата клавиатура със значение номер на параметър;

кл. "**X**" Избира съответния параметър **N**. Задължителен;

M Характерно число за всеки параметър, определящо броя на частите за програмиране;

кл. "**PLU**" Избира съответно **M** и извежда на индикация стойността му. Не е задължителен, ако не се интересувате от тази част на параметъра. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректно **M**;

* *отнася се за Елка микро модел 04.2*

- X** стойност на М ;
- кл. "STL" Запомня стойността **X**. Не е задължителен, ако стойността на **X** не трябва да се променя. Блокиран от незададен параметър и некоректно **X**;
- кл. "TL" Извежда на печат параметъра и завършва работата с него. Задължителен само за П22.

ТАБЛИЦА 4

№ на парам	ИМЕ НА ПАРАМЕТЪР	ЧАСТИ М	СТОЙНОСТ НА X	Ст. на X по подр.	Заб.
19	Работа с клавиш "VD/ST"	1 – ВОЙД 2 - СТОРНО	0 - разрешена 1 – забранена 0 – разрешена 1 – забранена	0 0	
22	Стойности на % за данъчна група	1 - дан. гр. А 2 - дан. гр. Б 3 – дан. гр.В 4 - дан. гр. Г**	до 99.99% до 99.99% до 99.99% до 99.99%	0.00 20,00** 0.00 0.00	1 2
23	Въвеждане на пароли за режими и оператори	1- 1-ви опер. 2- 2-ри опер. 3- реж. X 4- реж. Z 5- реж. P 6- реж. S	1 до 6 цифри	1 2 3 4 5 6	3 6
24	Работа с % надбавки и отстъпки	1 -% надбавка 2 - % отстъпка	0 - разрешена 1 - забранена 0 - разрешена 1 - забранена	0 0	
27	Текст за клише и рекламен текст в края на бона	1 – 1 р.клише 2 – 2 р.клише 3 – 3 р.клише 4 – 4 р.клише 5 – 5 р.клише 6 – 6 р.клише 7–1 рекл.текст 8–2 рекл. текст	24* /18** символа за ред		3
28	Имена на оператори	1 – 1 оператор 2 – 2 оператор	8 символа за име на оператор		3
29**	Имена на валутни плащания и курс за деня	1 – име 2 – курс	3 символа за име 0,0000000 до 499,9999999	0 0,0000000	4
37	Часови зони	1 до 10 –номер на часова зона	Интервал от време - ЧЧММччмм		5

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Параметърът се програмира (препрограмира) независимо от състоянието на П2. Ако е била променена стойността на поне един от данъчните коефициенти, с натискането на клавиш "TL" новият комплект данъчни коефициенти се записва във ФП.

** отнася се за Елка микро модел 04.2

2. При програмиране на стойности за процентите десетичната точка не се въвежда. Цифрите след нея задължително се въвеждат.

3. За въвеждане на текстова информация е необходимо да се въведе **двоен цифров код** за представяне на всеки символ. Кодовете на символите са показани в **ПРИЛОЖЕНИЕ 1**.

Тъй като индикацията е твърде малка да побере 18 двуцифрови кода, върху нея се индицират кодовете на последно въведените пет символа;

Ако шпацията се явява първи символ в реда, то тя се въвежда с двукратно натискане на клавиш "0".

Корекция на допусната грешка при въвеждане на код на символ или неправилно натиснат клавиш с буква става с препрограмирането на реда, в който е допусната грешка.

4. При програмиране име на валута се въвежда **троен цифров код** за представяне на всеки символ. Кодовете на символите са показани в **ПРИЛОЖЕНИЕ 1**. Когато се използва код за символ от кирилица пред него се въвежда **0**.

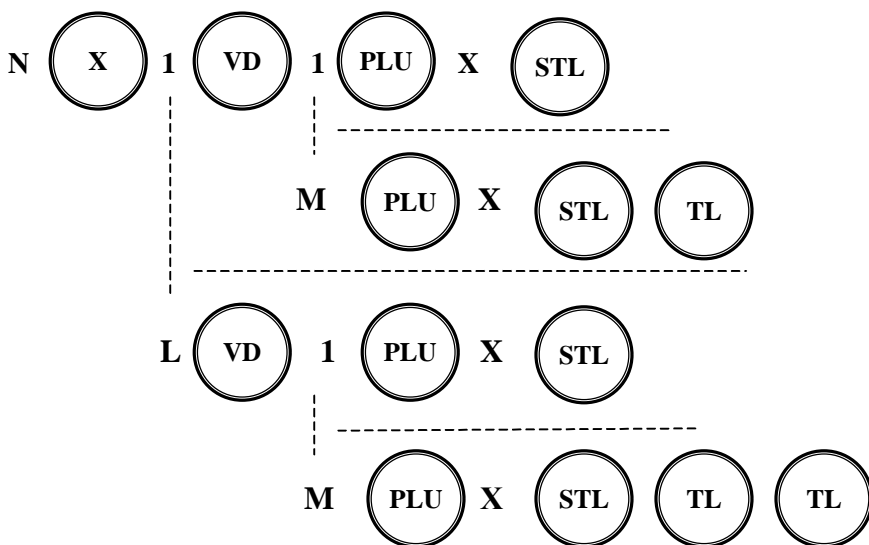
5. При препрограмиране на часови зони (периоди) да се има предвид, че:
- за всеки часови период се въвеждат четири двойки цифри **XXYYZZVV** ;
  - за начало на периода най-малката стойност е 00:00;
  - за край на периода най-голямата стойност е 23:59;
  - ако началото на периода е 0000, 0XYY или 000Y нулите не се въвеждат.

6. В режим **СЕРВИЗЕН** се влиза само с парола по подразбиране /6/, т.е. 6-та част на **П23** не може да се препрограмира.

4.2.5. ТРЕТИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Трети режим на програмиране обхваща параметри с номера **30** и **31**. Тези параметри имат по няколко групи **L**, всяка от които има по няколко части за програмиране **M**. Не е задължително програмирането на всички групи или части на параметрите.

Последователност на опериране:

* отнася се за Елка микро модел 04   ** отнася се за Елка микро модел 04.2

където:

- N** Номер на параметър 30 и 31;
 кл. “**X**” Избор на параметър. Задължителен;
L Число, номер на група за параметъра;
 кл. “**VD**” Избор на група **L**. Задължителен.
M Число, номер на част (характеристика) за група;
 кл. “**PLU**” Избира съответна **M** и извежда на индикация стойността и. Не е задължителен. Блокиран при незададен номер на параметър, група и некоректно **M**;
X Стойност на **M**. Блокиран при незададен параметър;
 кл. “**STL**” Запомня стойността **X**. Не е задължителен, ако не се променя **X**. Блокиран при незададен параметър, **L**, **M** и некоректно **X**;
 кл. “**TL**” Извежда на печат параметъра. Не е задължителен. При повторно натискане на клавиша се излиза от параметъра.

При избор на част **M** от параметри **30** и **31** в левия край на индикацията засветват следните съобщения:

- n.** - име;
c. - цена;
q. - количество;
t. - данъчна група;
Enb - разрешение за работа с департамента (асортимента);
1tr - единична продажба;
Fc. - работа с въведена от клавиатурата цена (за **П30**);
dP - принадлежност към департамент (за **П31**).

В десния край на индикацията се индицира текущата стойност **X** на частта **M**.

ТАБЛИЦА 5

№ на парам	Име на параметър	Групи L	Части M	Стойност на X	Ст. на X по подр	Заб.
30	Департаменти	1 до 8 номер на департамент	1 –име	12 симв.за име	0	1, 8
			2 - цена	до 8 цифри	0.00	2, 8
			3 - налично количество	до 8 цифри	0.000	3
			4 - принадлежност към данъч. група	1 до 3*(4**) - номер на данъч. група	2	4 8
			5 -работа с департамент	0 –разрешена 1 –забранена	0 РАЗР	
			6 –единична продажба	0 – забранена 1 –разрешена	0 -1TR	5
			7 -работа със свободна цена	0 –разрешена 1 – забранена	0 св. цена	6

* отнася се за Елка микро модел 04

** отнася се за Елка микро модел 04.2

31	Асорти- менти	2000 № на асор- тимент	1 - име	12 симв. за име	0	1,7, 8
			2 - цена	до 8 цифри	0.00	2, 8
			3 - налично количество	до 8 цифри	0.000	3
			4 - принадл. към данъч. група	1 до 3*(4**) - номер на данъч. група	2	4, 8
			5 - работа с асортимент	0 –разрешена 1 – забранена	0 РАЗР	0 РАЗР
			6 - единич. продажба	0 – забранена 1 –разрешена	0 -1TR	0 -1TR
			7 - принад- лежност към депар- тамент	0 – към общ департамент 1 до 8 – към избран де- партамент	0 ДП00	0 ДП00

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. За въвеждане на текстова информация се въвежда **двоен цифров код** за представяне на всеки символ. Кодовете на символите са показани в **ПРИЛОЖЕНИЕ 1**.

2. При въвеждане стойности за цени, десетичната точка не се въвежда. Позицията ѝ се определя автоматично в зависимост от стойността на параметър 14.

Ако не е програмирана цена за асортимент, принадлежащ към първите 100, работата с него в режим "РЕГИСТРИРАНЕ" е забранена. С останалите асортименти над 100 може да се работи и със свободна цена.

3. Стойността на въведеното количество се възприема като цяло или дробно, в зависимост от начина на програмиране на **П7** (цяло или дробно количество).

При въвеждане на стойности за количество, максималната разрядност е пет цели и три дробни разряда. Десетичната точка не се въвежда, цифрите след нея **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** се въвеждат. При повторно програмиране на **3** част, новото количество се добавя към старото.

При отказ за следене на начално количество част **3** трябва да бъде нулирана, независимо, че количеството е нулево.

4. Ако за част **4** на асортимент или департамент е програмирана стойност 0 (не е определена принадлежност към данъчна група), работата с асортимента (департамент) в режим "РЕГИСТРИРАНЕ" е **ЗАБРАНЕНА**. Програмирането на принадлежност към данъчна група е **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО**.

5. Единична продажба е функция, чрез която се извършва автоматично приключване на бона с плащане "**В БРОЙ**", ако натрупването с така програмирания асортимент (департамент) е маркирано първо в бона. В противен случай този признак се подтиска. Тази функция може да се използва за по-бързо маркиране на някои стоки.

6. Ако за част 7 на департамент е програмирана стойност 1, в режим "РЕГИСТРИРАНЕ" всеки опит за натрупване със свободна (въведена от клавиатурата) цена в департамента е **ЗАБРАНЕНА** операция.

7. Ако не е програмирано име на асортимент, работата с този асортимент в режим "РЕГИСТРИРАНЕ" е забранена.

8. Препрограмиране на части 1, 2, 4 и 7 за асортименти, ако по тях е извършена продажба, може да се извършва след отчет с нулиране на конкретния асортимент, а на характеристики 1, 2 и 4 на департамент може да се извършва само след дневен финансов отчет.

В показаната по-долу **таблица 6** е показано съответствието между програмираната стойност на "X" и отпечатваната върху бона от програмиране информация за ПЗ0 и ПЗ1.

ТАБЛИЦА 6

№ па-рам.	ЧАСТ М			№ па-рам.	ЧАСТ М		
	№на част	Стойн. за М	Означен. в/у бона		№ на част	Стойн. за М	Означен. в/у бона
30 3	4	1 до 3(4)	д.к.? д.к-от А до Г	31 3	4	1 до 3(4)	д.к.? д.к-от А до Г
	5	0 1	РАЗР -РАЗР		5	0 1	РАЗР -РАЗР
	6	0 1	-1ТР 1ТР		6	0 1	-1ТР 1ТР
	7		св.цена -св.цена		7	0 до 8	00 01 до 08

4.2.6. ЧЕТВЪРТИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Четвърти режим на програмиране обхваща параметър 33.

Последователност на опериране:

N X Asi VD Asj PLU X STL TL

където:

N Номер на параметър - 33;

кл. "X" Избор на параметър.Задължителен;

ASi Число, начален номер на асортимент - от 1 до 1999;

кл. "VD" Избор на началния номер на асортимент. Задължителен. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректен начален номер на асортимент;

ASj Число, краен номер на асортимент - по-голям от ASi, но по- малък или равен на 2000;

кл. "PLU" Избор на краен номер на асортимент.Задължителен. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректен краен номер на асортимент;

X Номер на данъчна група (X=1 до 4);

кл. "STL" Запомня стойността X. Не е задължителен, ако не променят X. Блокиран от незададен параметър и некоректно X;

кл. "TL" Извежда на печат параметъра и завършва работата с него. Не е задължителен.

ТАБЛИЦА 7

№ на парамет.	ИМЕ НА ПАРАМЕТЪР	СТОЙНОСТ НА X	Стойност на X по подразбиране
33	Въвеждане на данъчна група за определен бр. асортименти	1 до 3*(4**)	0

ЗАБЕЛЕЖКА: .При X = 0 - не е избрана данъчна група

4.2.7. ПЕЧАТ НА ПРОГРАМИРАНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА АСОРТИМЕНТИТЕ

В режим "ПРОГРАМИРАНЕ" при натискане на клавиш "PLU" се отпечатва справка за програмираните параметри за всички асортименти с програмирани цени или имена. Прекъсване на отпечатването на справката може да се извърши с изключване на КА от мрежовия превключвател.

4.2.8. СВЕРЯВАНЕ НА ДАТАТА

Въвеждането на датата се извършва със следните действия:

_____ текуща дата _____
 [макс.6 цифри]
 100904

където:

- първите две цифри (10) са текущ ден. Въведеното число не може да бъде по-голямо от 31. За дните от 1 до 9 се въвежда само една цифра;

- втората двойка цифри (09) са текущ месец. Въвеждат се винаги две цифри (не по-големи от 12), като за месеците от януари до септември се въвеждат цифри от 01 до 09

- третата двойка цифри (04) са последните две цифри на текущата година.

Въведената дата не може да е по-предишна от датата на въвеждане в експлоатация на КА и от тази на последния запис.

След въвеждане на датата е необходимо нейното потвърждаване по гореописания начин.

4.2.9. СВЕРЯВАНЕ НА ЧАСОВНИКА

Въвеждането на часа се извършва със следните действия:

_____ текущ час _____
 [макс.4 цифри]
 1408

където:

- първите две (14) са за текущия час. Въведеното число не може да бъде по-голямо от 23. При "0" часа цифрите за час не се въвеждат. За часовете от 1 до 9 се въвежда само една цифра;

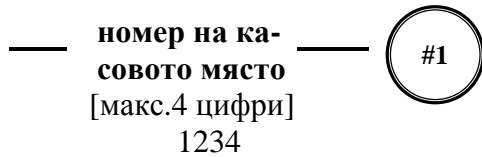
- втората двойка цифри (08) са за текущи минути. Въвеждат се задължително две цифри (не по-големи от 59).

* отнася се за Елка микро модел 04   ** отнася се за Елка микро модел 04.2

4.2.10. ПРОГРАМИРАНЕ КОДОВ НОМЕР НА КАСОВОТО МЯСТО

Индивидуалният номер на касовото място е до четири разрядно число. Използва се за инициализиране на касово място в терминален режим.

Въвеждането на номера се извършва със следните действия:

4.3. Режим ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ на КА за РАБОТА с ФП

Въвеждането на КА в експлоатация за работа с ФП се извършва **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** от сервизен техник на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжане.

В края на боновете, издавани преди фискализация се отпечатва текст **"-НЕФИСКАЛЕН БОН-"**.

При зададена работа с ФП на всеки бон на клиент, дневен финансов отчет и отчети на ФП се отпечатва текст **"-ФИСКАЛЕН БОН-"**.

В останалите режими на работа, на боновете се отпечатва текст **"-СЛУЖЕБЕН БОН-"**.

4.4. РЕЖИМ РЕГИСТРИРАНЕ

Режим **"РЕГИСТРИРАНЕ"** се избира с въвеждане на парола за режима, индивидуална за всеки оператор. Паролите по подразбиране са 1 и 2.

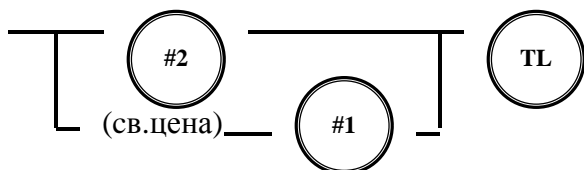
Натрупването в ЕКАФП зависи от начина, по който е бил програмиран. ЕКАФП позволява натрупване по **2000** асортимента и **9** департамента (2 директно избираеми от клавиатурата, 1 по подразбиране, 6 неизбираеми от клавиатурата, програмируеми за преразпределение на асортиментите). Всички продажби се натрупват по съответните регистри в момента на маркирането им.

На индикацията след извършване на натрупването свети натрупаната стойност.

4.4.1. НАТРУПВАНЕ ПО ДЕПАРТАМЕНТИ

Натрупване с програмираната цена се извършва с директно натискане на клавишите **"#1"** и **"#2"**.

Натрупване с свободна цена се осъществява, като от цифровия блок се набира желаната цена и се натиска един от департаментните клавиши.

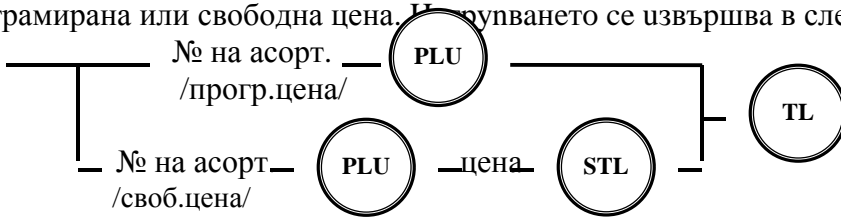

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111	
1234* АНА 1	
ДП 2	
сума*Б 5,00	
ДП 1	
сума*Б 0,30	
ОБЩА СУМА . 5,30	

всичко 5,30
ДДС*Б 0,88
Б= 20,00%
нето ст-ст. 4,42
В БРОЙ 5.30
0027 02 арт.
16-09-04 16:10
- ФИСКАЛЕН БОН -
ОТ123456 03123456

4.4.2. НАТРУПВАНЕ НА АСОРТИМЕНТ

В касовия апарат могат да се натрупват само асортименти с програмирани имена. За първите 100 асортимента е задължително и програмиране на цена. С останалите до 2000 може да се работи с програмирана или свободна цена. Натрупването се извършва в следната последователност.

При работа със свободна /непрограмирана/ цена след избиране на асортимент в лявата страна на индикацията се индицира номерът на избрания асортимент, а в дясната 0.00. Изисква се въвеждане на цена за съответния асортимент. Потвърждава се с клавиш “STL”.

При желание да се прекъсне операция за натрупване на асортимент със свободна цена преди въвеждане на цената е необходимо последователно да се натиснат клавиши “9” и “VD”.

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	всичко. 0,90
Дн # 111111111111	ДДС*Б. 0,15
1234* АНА 1	Б= 20,00%
#кафе	нето ст-ст. 0,75
сума*Б. 0,30	В БРОЙ. 0,90
#кока кола	0028 02 арт.
сума*Б. 0,60	16-09-04 16:15
ОБЩА СУМА. 0,90	- ФИСКАЛЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

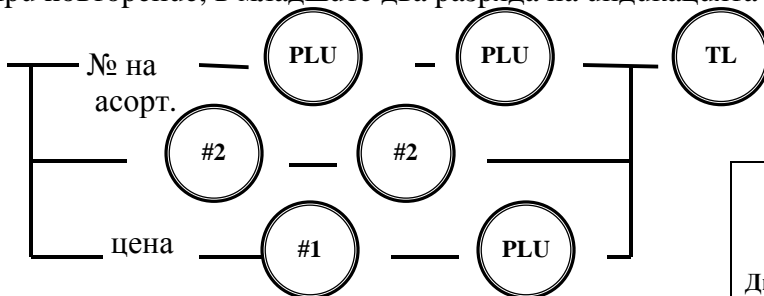
4.4.3. ПОВТОРЕНИЕ НА НАТРУПВАНЕ

При натрупване на асортименти и департаменти е възможно повторение на последното натрупано събираемо.

Повторението се извършва със следните действия:

- за асортимент - с повторно натискане на клавиш “PLU”;
- за департамент с програмирана цена - с повторно натискане на съответния клавиш за департамент;
- за департамент със свободна цена – с натискане на клавиш “PLU”.

При повторение, в младшите два разряда на индикацията се индицира броят на повторенията.

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	ДП 1
Дн # 111111111111	сума*Б. 12,00
1234* АНА 1	ДП 1
#кафе	сума*Б. 12,00
сума*Б. 0,30	ОБЩА СУМА. 34,60
#кафе	всичко. 34,60
сума*Б. 0,30	ДДС*Б. 5,77
ДП 2	Б= 20,00%
сума*Б. 5,00	нето ст-ст. 28,83
ДП 2	В БРОЙ. 34,60
сума*Б. 5,00	0029 06 арт.
	16-09-04 16:20
	- ФИСКАЛЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

4.4.4. НАТРУПВАНЕ С УМНОЖЕНИЕ

Натрупване на количество различно от 1 се извършва със следните действия:

- от цифровата клавиатура се въвежда количество;
- натиска се клавиш "X";
- натрупването продължава по някой от по-горе описаните начини.

Максималната разрядност на въвежданото количество е пет цели и три дробни разряда.

След натискане на клавиш "X" КА автоматично поставя десетичната точка на четвърта позиция.

Ако не се използва клавиш "." при въвеждане на количество, в зависимост от стойността на П7 са възможни два случая:

- ако е избран режим на работа с цяло количество (П7=0), броят на въвежданите цифри за количество е ограничен до пет. Дробната част на индицираното количество приема нулева стойност;
- ако е избран режим на работа с дробно количество (П7=1), броят на въвежданите цифри за количество е ограничен до седем.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	ДП 1
Дн # 111111111111	сума*Б 31,30
1234* АНА 1	ОБЩА СУМА..34,60
#кафе	всичко. 34,60
цена 0,30	ДДС*Б. 5,77
кол-во 5,000	Б= 20,00%
сума*Б. 1,50	нето ст-ст. 28,83
#кока кола	В БРОЙ. 34,60
цена. 0,60	0030 03 арт.
кол-во. 3,000	16-09-04 16:20
сума*Б 1,80	- ФИСКАЛЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

4.4.5. ЕДИНИЧНА ПРОДАЖБА

Всеки департамент и асортимент може да бъде програмиран като единична продажба (параметри П30 - 6 и П31 - 6), при което след натрупването му, сметката се приключва автоматично с плащане в брой. Единична продажба се осъществява, когато натрупването с така програмирания департамент или асортимент е първо в сметката. В противен случай този признак се подтиска.

4.4.6. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА МЕЖДИННА СУМА

Тази операция е спомагателна и служи за индикация и печат на общата сума от сметката на клиента до момента. Препоръчва се тази функция да се използва преди приключване сметката на клиента. Използва се клавиш "STL".

4.4.7. НАТРУПВАНЕ НА ПРОЦЕНТНИ ОТСТЪПКИ И НАДБАВКИ

Процентни отстъпки и надбавки могат да се извършват над всяко отделно събираемо или над междинната сума.

В режим "ПРОГРАМИРАНЕ" се задава разрешение или забрана за извършването на тези операции (П24).

Стойността на процентните отстъпки и надбавки се въвежда от клавиатурата.

Натрупването се извършва със следните действия:

* за процентна надбавка - от клавиатурата се въвежда стойност и се натискат клавиши "+%";

* за процентна отстъпка - от клавиатурата се въвежда стойност и се натискат клавиши "-%";

Процентна отстъпка/надбавка над департамент или асортимент може да се извърши само веднъж. Стойността и се причислява към данъчната група на департамента (асортимента), над който е извършена.

Процентна отстъпка/надбавка над междинна сума също може да се извършва само веднъж. Ако междинната сума е сбор от департаменти или асортименти, причислени към различни данъчни групи, стойността на процентната отстъпка/надбавка се разпределя пропорционално на сумите по съответните данъчни групи.

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	ОБЩА СУМА..96,21
Дн # 111111111111111111	всичко. 96,25
1234* АНА 1	ДДС*Б. 16,04
ДП 1	Б= 20,00%
сума*Б. 40,00	нето ст-ст. 80,21
ДП 2	В БРОЙ. 96,25
сума*Б. 62,50	0034 02 арт.
ОТСТЪПКИ 10,00%	16-09-04 16:27
..... 6,25	- ФИСКАЛЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

4.4.8. КОРЕКЦИЯ НА ГРЕШНО НАТРУПВАНЕ – ВОЙД, СТОРНО

Касовият апарат позволява извършване на два вида корекции на грешно натрупване:

- анулиране непосредствено след натрупване - **ВОЙД** ;
- анулиране/корекция на предишно натрупване в рамките на бона - **СТОРНО**.

След натискане на клавиш "**TL**" не е възможно анулиране на грешно натрупване. Анулиране на грешно натрупване (**ВОЙД**) се извършва с натискане на клавиш "**VD**". Този вид корекция може да се извърши за всички натрупващи операции, разрешени в рамките на сметката - на департаменти и асортименти, на надбавки и отстъпки над тях, на надбавки и отстъпки над междинна сума. За анулиране (корекция) на продажба в рамките на незавършен бон (**СТОРНО**) се извършват следните действия:

- натискат се последователно цифров клавиш "**1**", клавиш "**VD/ST**";
- за анулиране на продажба се въвежда повторно натрупването, така както е било извършено;
- за анулиране на част от продажбата се въвежда само частта от натрупването, което трябва да

бъде коригирано.

СТОРНО може да се извършва и след изчисляване на междинна сума в сметката на клиента (с клавиш "**STL**") преди да е окончателно приключена с клавиш "**TL**".

След натискане на клавиш "**VD**" в най-старшия разряд на индикацията засветват знак "-", който остава да свети до завършване на операцията.

При желание да се прекъсне започната вече операция **СТОРНО** е необходимо последователно да се натиснат клавиши "**9**" и "**VD**". Знакът "-" на индикацията изгасва.

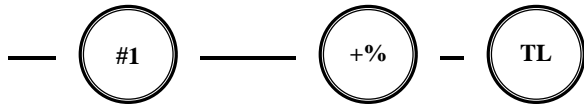
При изпълнение на операция **СТОРНО** трябва да се имат предвид следните особености:

- при анулиране (корекция) на продажба на асортимент или департамент, ако са били направени процентни отстъпки/надбавки над него, те се анулират;
- ако над междинна сума е била направена процентна отстъпка или надбавка, **СТОРНО** на продажба преди междинна сума е забранена операция;

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	СТОРНО
Дн # 111111111111111111	#солети
1234* АНА 1	сума*Б. 0,30
#солети	ОБЩА СУМА. 12,00
сума*Б. 0.30	всичко. 12,00
#бяло вино	ДДС*Б. 2,00
сума*Б. 5.00	Б= 20,00%
ВОЙД	нето ст-ст. 10,00
#бяло вино	В БРОЙ. 12,00
сума*Б. 5.00	0034 01 арт.
#уиски	16-09-04 16:31
сума*Б. 12.00	- ФИСКАЛЕН БОН -
	ОТ123456 03123456

4.4.9. ПЛАЩАНЕ ВЪВ ВАЛУТА

В Елка микро модел 04.2 след маркиране на закупените стоки плащането може да бъде извършено освен в национална валута и в друг вид (USD, EUR, GBP и др.), ако е програмиран **П29**.

За да се приключи сметката с плащане във валута е необходимо преди натискане на плащания клавиш “TL” да се натисне клавиш “+%”. В ляво на индикацията се индицира съобщение “curr”, а в дясно – сумата в съответната програмирана валута. След извършване на продажбата, в плащания бон се отпечатва името ѝ.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	Б= 20,00% нето ст-ст. . . . . 104,55 EUR. . . . . 64,34 1 EUR= 1,9500000 BGN 0038 01 арт. 16-09-04 16:45 - ФИСКАЛЕН БОН - ОТ123456 03123456
Дн # 111111111111 1234* АНА 1 ДП 1 сума*Б . . . . .125,46 ОБЩА СУМА.125,46 всичко. . . . .125,46 ДДС*Б. 20,91	

При отказ за такъв вид плащане и желание за плащане в национална валута преди натискане на клавиша за плащане “TL” е необходимо да се натисне клавиш “STL”. Съобщението “curr”, на индикацията изгасва, остава да свети само “St1” и след натискане на клавиш “TL” плащането ще се извърши в национална валута.

4.4.10. СЛУЖЕБНО ВЪВЕЖДАНЕ И ИЗВЕЖДАНЕ НА СУМИ

Служебно въвеждане и извеждане на суми се извършва само в самостоятелен бон.

За служебно въвеждане на суми:

- въвежда се сумата от клавиатурата;
- натиска се клавиш "+%".

За служебно извеждане на суми:

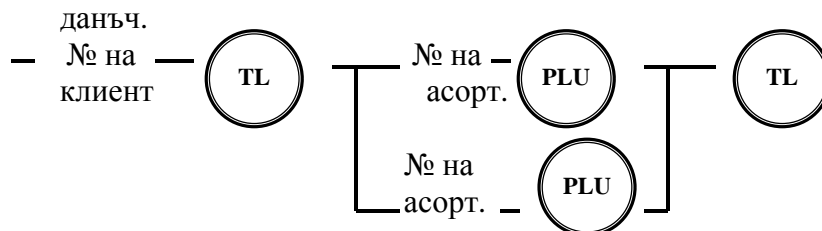
- въвежда се сумата от клавиатурата;
- натиска се клавиш "-%".

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ
Дн # 111111111111 1234* АНА 1 СЛУЖ.ИЗ. . . 130,20 0034 16-09-04 16:40 - СЛУЖЕБЕН БОН - ОТ123456 03123456

4.4.11. ИЗДАВАНЕ НА ДАНЪЧНА ФАКТУРА

Издаването на данъчна фактура се осъществява в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** по следния начин:

- въвежда се 13 разряден буквено-цифров данъчен номер на клиента съгласно кодова таблица от **ПРИЛОЖЕНИЕ 1** и се натиска клавиш “TL”;
- извършва се регистриране на продажбите.

ИМЕ, АДРЕС
БУЛСТАТ

Дн # 111111111111
1234* НИНА 2
ДАНЪЧНА ФАКТУРА
ОРИГИНАЛ
ФАКТ.N 0000000007
#стол
цена. 21,00
кол-во. 1,000
сума*Б 21,00
#маса
цена. 53,68
кол-во. 1,000
сума*Б 53,68
ОБЩА СУМА. 74,68
всичко. 74,68
Б=20.00%
ДДС*Б. 12,45
нето ст-ст. 62,23
В БРОЙ. 74,68

ПРОДАВАЧ:.....

ПОЛУЧАТЕЛ:.....

КУПУВАЧ:.....

Дн # 1234567589098

АДРЕС:.....

БУЛСТАТ:.....

0036 02 арт.
18-09-04 08:44
- ФИСКАЛЕН БОН -
0Т123456 03123456

Издава се дубликат на данъчната фактура.

4.4.12. ИНДИЦИРАНЕ НА ТЕКУЩА ДАТА И ЧАС

В индикация на текуща дата и час може да се влезе, ако не са въведени цифри преди натискане на клавиш "X".

При еднократно натискане на клавиш "X" се индицира дата, а при следващо – час.

ЕКАФП остава в режим индициране на текущо време до натискане на клавиш "CL", с което се преминава в нормален режим "РЕГИСТРИРАНЕ".

4.5. Режим ОТЧЕТИ НА КА

В зависимост от избраната парола се определя работата на КА в два основни отчетни режима:

- режим "ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ" , дефиниращ се с парола за режим "X"(по подразбиране 3) и изпълняващ контролно четене на регистрите от зададения отчет;

- режим "ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ" , дефиниращ се с парола за режим "Z" (по подразбиране 4) и изпълняващ четене и нулиране на регистрите от конкретния отчет.

Информацията в боновете, издавани в режим "ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ" е същата както при режим "ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ", с изключение на бона от дневен финансов отчет с нулиране, тъй като при нулиране на реализирания оборот за деня, се извършва запис във ФП.

В заглавната част на отчетните бонове се отпечатва винаги номера на отчета, името му и "ЧЕТЕНЕ", ако с този отчет се извършва само четене на регистрите или "НУЛИРАНЕ", ако този отчет е свързан с четене и нулиране.

На боновете от всички отчети свързани с нулиране на регистрите се отпечатва и пореден номер на нулиранията.

При извършване на дневен финансов отчет регистрите с нулеви стойности се отпечатват заедно с поредния номер на нулирането.

При всички останали отчети регистрите с нулеви стойности не се отпечатват. Ако няма натрупване поне в един от регистрите, включени в конкретния отчет (всички регистри са нулирани), се отпечатва съобщение "РЕГИСТРИТЕ СА НУЛИРАНИ".

Ако по време на отчет и нулиране на регистрите се задейства блокировка за край на контролна лента (ЕЛКА микро модел 04.2), касовият апарат извършва контролно четене (без нулиране), въпреки, че е в режим "Z".

При опит за извършване на дневен финансов отчет с нулиране, ако не е нулирана електронната контролна лента /ЕКЛ/ (ЕЛКА микро модел 04), такъв не може да се извърши и се индицира съобщение "EL-cl". Това съобщение може да се индицира и по време на работа на КА, което означава, че ЕКЛ е препълнена и е наложително нейното отчитане. В този случай работата на КА в режим РЕГИСТРИРАНЕ е

блокирана. Отчитането на ЕКЛ се извършва в режим “Z” с натискане на клавиш “-%”. След отпечатването на ЕКЛ, информацията в нея се нулира. Броячът на ЕКЛ се увеличава с единица

В зависимост от **параметър 16**, ЕКЛ носи различна информация /виж т.4.2.3.- забележка 4 за **П16/**.

4.5.1. ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

При въведен в експлоатация КА за работа с фискална памет, в процеса на нулиране на дневния оборот, във фискалната памет се записва блок данни за общия оборот за деня и оборота по всяка от четирите данъчни групи с натрупване.

Всеки блок във фискалната памет се запомня под определен номер, който се отпечатва върху бона, издаван при дневния финансов отчет с нулиране.

Ако не е извършен успешен запис във ФП, дневният оборот не се нулира и на бона се отпечатва съобщение “-СЛУЖЕБЕН БОН-“
Необходима е намесата на упълномощен сервизен техник.

Отчетът се изпълнява в режим “Z” при натискане на клавиш “TL”.

При отчетен КА и извършване на дневен финансов отчет се отпечатва бон от вида на горепосочения, но с нулеви суми на съответните регистри като броячът на нулиране Z се увеличава с 1.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	ДДС* А % = 10,00
Дн # 111111111111 1234*	оборот.....0,00
ОТЧЕТ 0 1	нето ст-ст..... 0,00
НУЛИРАНЕ	ДДС.....0,00
ДНЕВЕН ФИНАНСОВ	ДДС* Б % = 20,00
ДП 01 дк Б	 80,64
кол.....3,000	 67,20
сума.....80,70	 13,44
ПО ДЕПАРТАМЕНТИ	ДДС* В % = 00,00
кол.....3,000	0,00
сума.....80,70	0,00
ОТСТЪПКИ 0001	ДДС* Г % = 00,00
.....0,06	0,00
СУМА ПРОДАЖБИ	0,00
.....80,64	ОБЩ ОБОРОТ
СЛУЖ.ВЪВ.СУМИ 0001	1144,15
.....12,54	СУМА НЕТО СТ- СТ
КАСОВА НАЛИЧНОСТ	953,96
.....93,18	СУМА ДДС
В БРОЙ 0002	190,19
.....80,64	***** **
ВОЙД 0001	№ БЛОК ФП: 0004
.....0,30	НУЛИРАНЕ Z 0002
EUR 0001	0078
.....40,73	17-09-04 18:56
1 EUR= 1,980000 BGN	- ФИСКАЛЕН БОН -
ДНЕВЕН ОБОРОТ, ДДС	ОТ123456 03123456
***** **	

4.5.2. ОТЧЕТ НА ОПЕРАТОРИ

При избран номер на оператор и натиснат клавиш “+%” се извършва отчет на конкретния оператор, а при неизбран номер - на всички оператори.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	ОПЕРАТОР 06
Дн # 111111111111 1234*	В БРОЙ 0001
ОТЧЕТ 0 2	 52,16
НУЛИРАНЕ	БР.НА КЛИЕНТИТЕ 0001
НА ОПЕРАТОРИ	СУМА ПРОДАЖБИ ОПЕР
ОПЕРАТОР 01	 52,16
В БРОЙ 0001	ПРОАЖБИ от РС
.....123,35	 0,00
БР.НА КЛИЕНТИТЕ 0001	НУЛИРАНЕ Z 0010
СУМА ПРОДАЖБИ ОПЕР	0089
.....123,35	18-09-04 18:54
	СЛУЖЕБЕН БОН-
	ОТ123456 03123456

4.5.4. ОТЧЕТ НА АСОРТИМЕНТИ

При избран номер на асортимент и натиснат клавиш "PLU" се извършва четене (нулиране) на конкретния асортимент, а при неизбран номер – на всички асортименти, по които има натрупване. В режим Z при въвеждане на число 9999 и натискане на клавиш "PLU" се извършва отчет без да се извършва разпечатка.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111 1234*	
ОТЧЕТ	03
НУЛИРАНЕ НА АСОРТИМЕНТИ	
#0001 ДП00	дк Б
кафе	
цена.....	.0,30
кол.....	6,000
сума.....	1,80
#0002 ДП00	дк Б
водка	
цена.....	2,00

кол.....	5,000
сума.....	10,00
#0012 ДП00	дк Б
уиски	
цена.....	.5,00
кол.....	1,000
сума.....	.5,00
ОБЩО ПО АСОРТ.	
кол.....	12,00
сума.....	16,80
НУЛИРАНЕ Z 0010	
0091	
18-09-04	18:58
- СЛУЖЕБЕН БОН-	
ОТ123456	03123456

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ

Дн # 111111111111
1234*
ОТЧЕТ 09
ЧЕТЕНЕ
НА ДЕПАРТАМЕНТ
ДП 01

кол.....	7,000
сума.....	355,72

0096
18-09-04 18:58
- СЛУЖЕБЕН БОН-
ОТ123456 03123456

4.5.5. ОТЧЕТ НА ДЕПАРТАМЕНТ

Този отчет може да се изпълнява само преди дневен финансов отчет с нулиране.

Четенето на департаментите се извършва само в режим "X", като се избере конкретния департамент.

4.5.6. ОТЧЕТ ПО ЧАСОВИ ЗОНИ

Този отчет служи за следене оборота на търговския обект по часови периоди (зони), зададени в

ПЗ7. Изпълнява се с натискане на клавиш "X".

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ

Дн # 111111111111
1234*
ОТЧЕТ 10
ЧЕТЕНЕ
ПО ЧАСОВИ ЗОНИ

1. 12:00 – 17:59	
.....	143,21
2. 18:00 – 23:59	
.....	0,00

0098
18-09-04 19:10
- СЛУЖЕБЕН БОН-
ОТ123456 03123456

4.6. Режим ОТЧЕТИ НА ФП

Избирането на режима става с въвеждане на парола за режим "Z" или "X".

Всички отчети на фискалната памет независимо дали са в режим "X" или "Z" извършват само четене, т.е. информацията се разпечатва без да се нулира.

Могат да се отпечатват следните отчети:

4.6.1. ДЕТАЙЛЕН ОТЧЕТ на ФП за период от дата до дата

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се 1 от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "STL";
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "X";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "VD";

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ			
Дн # 111111111111 1234*			
О Т Ч Е Т	05	ОБОРОТ*Г.....	0,00
Ч Е Т Е Н Е		ОБЩ ОБОРОТ..	1014,67
НА ФИСК. ПАМЕТ		0002	
В Ъ В Е Д Е Н А		17-09-04	21:28
В Е К С П Л О А Т А Ц И Я		ОБОРОТ*А.....	0,00
16-09-04	09:26	ОБОРОТ*Б.....	858,47
-----		ОБОРОТ*В.....	0,00
ОТ 16-09-04		ОБОРОТ*Г.....	0,00
ДО 17-09-04		ОБЩ ОБОРОТ..	858,47
-----		*****	
% ДДС		С У М А ОБОРОТ, ДДС	
16-09-04	09:25	ОБОРОТ*А.....	0,00
А= 0.00%	Б=20.00%	ДДС*А.....	0,00
В= 0.00%	Г= 0.00%	ОБОРОТ*Б.....	1873,14
-----		ДДС*Б.....	311,68
0001		ОБОРОТ*В.....	0,00
16-09-04	21:30	ДДС*В.....	0,00
ОБОРОТ*А.....	0,00	ОБОРОТ*Г.....	0,00
ОБОРОТ*Б.....	1014,67	ДДС*Г.....	0,00
ОБОРОТ*В.....	0,00	ОБЩ ОБОРОТ..	1873,14
		0100	
		18-09-04	15:56
		- ФИСКАЛЕН БОН -	
		ОТ123456	03123456

4.6.2. СЪКРАТЕН ОТЧЕТ на ФП за период от дата до дата

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **11** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш **“STL“**;
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш **“X“**;
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш **“VD“**.

ИМЕ, АДРЕС БУЛСТАТ			
Дн # 111111111111 1234*			
О Т Ч Е Т	07	0001	
Ч Е Т Е Н Е		06-09-04	21:30
НА ФИСК. ПАМЕТ		0002	
В Ъ В Е Д Е Н А		17-09-04	21:28
В Е К С П Л О А Т А Ц И Я		*****	
16-09-04	09:26	С У М А ОБОРОТ, ДДС	
-----		ОБОРОТ*А.....	0,00
ОТ 16-09-04		ДДС*А.....	0,00
ДО 17-09-04		ОБОРОТ*Б.....	1873,14
-----		ДДС*Б.....	311,68
% ДДС		ОБОРОТ*В.....	0,00
16-09-04	09:25	ДДС*В.....	0,00
А= 0.00%	Б=20.00%	ОБОРОТ*Г.....	0,00
В= 0.00%	Г= 0.00%	ДДС*Г.....	0,00
-----		ОБЩ ОБОРОТ..	1873,14
		0101	
		18-09-04	15:57
		- ФИСКАЛЕН БОН -	
		ОТ123456	03123456

4.6.3. ДЕТАЙЛЕН ОТЧЕТ на ФП за период от блок до блок

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **2** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш “**STL**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура началния блок на отчетния период (XXXX);
- натиска се клавиш “**X**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура крайния блок на отчетния период (YYYY);
- натиска се клавиш “**VD**“;

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111 1234*	
О Т Ч Е Т	08
Ч Е Т Е Н Е	
НА ФИСК. ПАМЕТ	
В Ъ В Е Д Е Н А	
В Е К С П Л О А Т А Ц И Я	
16-09-04	09:26

О Т	0001 ДО 0002

% ДДС	
16-09-04	09:25
A= 0.00%	B=20.00%
V= 0.00%	Г= 0.00%

0001	06-09-04	21:30
0002	17-09-04	21:28
*****		
С У М А ОБОРОТ,ДДС		
ОБОРОТ*А.....	0,00	
ДДС*А.....	0,00	
ОБОРОТ*Б.....	1873,14	
ДДС*Б.....	311,68	
ОБОРОТ*В.....	0,00	
ДДС*В.....	0,00	
ОБОРОТ*Г.....	0,00	
ДДС*Г.....	0,00	
ОБЩ ОБОРОТ..	1873,14	
0103	18-09-04	16:01
- ФИСКАЛЕН БОН -		
ОТ123456	03123456	

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ	
Дн # 111111111111 1234*	
О Т Ч Е Т	09
Ч Е Т Е Н Е	
НА ФИСК. ПАМЕТ	
В Ъ В Е Д Е Н А	
В Е К С П Л О А Т А Ц И Я	
16-09-04	09:26

О Т	16-09-04
Д О	17-09-04

% ДДС	
16-09-04	09:25

A= 0.00%	B=20.00%	
V= 0.00%	Г= 0.00%	

*****		
С У М А ОБОРОТ,ДДС		
ОБОРОТ*А.....	0,00	
ДДС*А.....	0,00	
ОБОРОТ*Б.....	1873,14	
ДДС*Б.....	311,68	
ОБОРОТ*В.....	0,00	
ДДС*В.....	0,00	
ОБОРОТ*Г.....	0,00	
ДДС*Г.....	0,00	
ОБЩ ОБОРОТ..	1873,14	
0105	18-09-04	16:15
- ФИСКАЛЕН БОН -		
ОТ123456	03123456	

ИМЕ,АДРЕС БУЛСТАТ		
Дн # 111111111111 1234*		
О Т Ч Е Т	06	
Ч Е Т Е Н Е		
НА ФИСК. ПАМЕТ		
В Ъ В Е Д Е Н А		
В Е К С П Л О А Т А Ц И Я		
16-09-04	09:26	

О Т	0001 ДО 0002	

% ДДС		
16-09-04	09:25	
A= 0.00%	B=20.00%	
V= 0.00%	Г= 0.00%	

0001	16-09-04	21:30
ОБОРОТ*А.....	0,00	
ОБОРОТ*Б.....	1014,67	
ОБОРОТ*В.....	0,00	

ОБОРОТ*Г.....	0,00	
ОБЩ ОБОРОТ..	1014,67	
0002	17-09-04	21:28
ОБОРОТ*А.....	0,00	
ОБОРОТ*Б.....	858,47	
ОБОРОТ*В.....	0,00	
ОБОРОТ*Г.....	0,00	
ОБЩ ОБОРОТ..	858,47	
*****		
С У М А ОБОРОТ,ДДС		
ОБОРОТ*А.....	0,00	
ДДС*А.....	0,00	
ОБОРОТ*Б.....	1873,14	
ДДС*Б.....	311,68	
ОБОРОТ*В.....	0,00	
ДДС*В.....	0,00	
ОБОРОТ*Г.....	0,00	
ДДС*Г.....	0,00	
ОБЩ ОБОРОТ..	1873,14	
0102	18-09-04	16:00
- ФИСКАЛЕН БОН -		
ОТ123456	03123456	

4.6.4. СЪКРАТЕН ОТЧЕТ на ФП за период от блок до блок

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **12** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш “**STL**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура началния блок на отчетния период (XXXX);
- натиска се клавиш “**X**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура крайния блок на отчетния период (XXXX);
- натиска се клавиш “**VD**“;

4.6.5. ОТЧЕТ на ФП за период от дата до дата само по оборот

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **3** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш “**STL**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш “**X**“;
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш “**VD**“.

4.6.6. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПРИ РАБОТА С ФП

В процеса на записа на данни във ФП е възможно да се отпечатат различни видове съобщения, информиращи за състоянието на ФП.

Предупредителен текст **"ОСТАВАТ ХХ ЗАПИСА"** се издава в случаите когато записът е завършен успешно, но до запълването на ФП остават още ХХ записа на дневни финансови отчети с нулиране.

Това съобщение се появява преди последните 50 записи и придружава всеки един от тях.

Необходимо е да бъде уведомен сервизният техник на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжка на ЕКАФП. Предупредителен текст **"СМЕНИ ФИСК.ПАМЕТ"** се отпечатва в случаите, когато записът е извършен успешно, но обемът на ФП е запълнен. Необходимо е намесата на сервизен техник. Всеки по-нататъшен опит за работа в режим **"РЕГИСТРИРАНЕ"** ще бъде неуспешен до подмяната на ФП с нова.

Във всички случаи, при които не може да се извърши запис във ФП се отпечатва съобщение **"ГРЕШКА ПРИ ЗАПИС"**.

Запис във ФП не се извършва и ЕКАФП не може да работи в режим **"РЕГИСТРИРАНЕ"**. Необходимо е дневния финансов отчет с нулиране да се пусне отново. Ако се извърши успешен запис във ФП, във всички отчети от ФП се отпечатва съобщението **"ГРЕШНА КОНТР.СУМА"**, което означава, че във ФП има записан блок с непълна информация. В този случай не е необходима смяна на ФП, тъй като този блок не се включва в отчетите на ФП.

Ако при няколко последователни пускания на дневния финансов отчет с нулиране, КА всеки път печата съобщението **"ГРЕШКА ПРИ ЗАПИС"** и не може да се запише блок данни във ФП, е необходима намесата на сервизен техник.

При неуспешен запис във ФП е възможно да се индицира съобщение **"ErrF"**. При опит да се работи с ЕКАФП, това съобщение се заменя с **"SEr"** апаратът е блокиран, докато упълномощен сервизен техник не отстрани причината. При извършване на операции, свързани с фискалната памет (програмиране на параметри **П21, П22, тест 04**, дневен отчет с нулиране) може да се получат и следните съобщения:

- **ГРЕШЕН ФИСК.НОМЕР** - номерът на ФП в оперативната памет на ЕКАФП не съвпада с номера, записан във ФП;

- **ГРЕШЕН КАС.НОМЕР** - индивидуалният номер на ЕКАФП в оперативната памет не съвпада с номера, записан във ФП;

5. ИНДИКАЦИЯ ПРИ ПРЕПЪЛВАНЕ, БЛОКИРОВКИ И СЛУЖЕБНИ СЪОБЩЕНИЯ

При работа с касовия апарат могат да възникнат различни видове препълвания и блокировки. Индикациите и начините на отстраняване на блокировките са дадени в **ТАБЛИЦА 8**.

ТАБЛИЦА 8

ВИД СЪОБЩЕНИЕ	ИНДИКАЦИЯ	НАЧИН ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ
Препълване от умножение	<input type="text" value="1"/>	Клавиш "CL"
Препълване на касов регистър	<input type="text" value="2"/>	Режим "Z" , клав. "TL"

ВИД СЪОБЩЕНИЕ	ИНДИКАЦИЯ	НАЧИН ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ
Препълване по асортименти	3	Режим“Z”, клав.”PLU“
Препълване по оператори	4	Режим“Z”, клав. “+%“
Препълване на часови регистър	7	Режим“Z”, клав. “X“
Препълване на буфера за печат	Дълъг звуков сигнал	Режим“Z”, клав. “TL”
Препълване на регистрите за междинна сума	Дълъг звуков сигнал	Режим“Z”, клав. “TL”
Опит за програмиране при неотчетен КА	cL	Режим “Z”, клавиши “TL“, “+%“, “PLU“, ”X”
Липса на контролна /бонова/ лента	o	Поставя се контролна /бонова/ лента. Натиска се клав.“CL“
	cL	
Изтощена акумулаторна батерия	BAtterY	Зареждане на батерията
Неуспешна финансова операция	Ser.	НЕОБХОДИМА Е НАМЕСА НА СЕРВ. ТЕХН.
Непотвърден параметър П2	p2	Въвеждане на П2
При аварийно нулиране на КА	dd-dd-dd	Въвеждане на дата
При аварийно нулиране на КА	HH-HH	Сверяване на часовника
Непотвърдена дата	rEPEAt	Въвеждане на дата
При повредена ФП	ErrF	Подмяна на ФП от серв. техник

ВИД СЪОБЩЕНИЕ	ИНДИКАЦИЯ	НАЧИН ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ
При натрупване в департамент с непрограмирана I-та х-ка	P30-i i = 1 до 7	Въвеждане на съответната характеристика
При натрупване на асортимент с непрограмирана I-та х-ка	P31-i i = 1 до 7	Въвеждане на съответната характеристика
Грешка при комуникация с везна	Error	НЕОБХОДИМА Е НАМЕСА НА СЕРВ. ТЕХН.
Грешна контролна сума при РС	BUSY Err	Повторение на съобщението
КА е зает с предаване /приемане/ на данни	BUSY	КА е зает с предаване /приемане/ на данни
Няма управление от РС	dC3	Няма управление от РС
Няма връзка между КА и РС	t Out	Няма връзка между КА и РС
КА е зает с обработка на информация	SEArch	КА е зает с обработка на информация
Опит за предаване при нулиран КА	CL	Опит за предаване при нулиран КА

Всяка започната операция преди отпадане на захранващото напрежение се завършва след възстановяването му. Прекъснат печат се отпечатва повторно, като преди него се отпечатва съобщение ***СПАД НАПРЕЖЕНИЕ***.

6.ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

За нормална работа на КА е необходимо да се спазват следните условия:

- да се използват само оригинални консумативни материали;
- да се предпазва от удари, силни сътресения и механични повреди;
- повърхността да се почиства от прах и замърсявания само с леко навлажнено със спирт парче плат;
- областта около печатащото устройство и клавишите на КА да се почистват редовно от прах, късчета хартия и др. с мека четка.

Разпломбирането, ремонтът и профилактиката на КА се извършват само от сервизен техник на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжане. При необходимост от подмяна на акумулатора, трябва да се съобрази поляритетът му.

При изключване мрежовото напрежение на КА, се гарантира съхранение на информацията min 1500 часа с помощта на вградената акумулаторна батерия. При престой на КА по-голям от 1500 часа, за да се обезпечи нормалната му работа е необходимо да се зареди акумулаторната батерия. Зареждането ѝ се извършва при включен ЕКАФП с въведена на индикация информация (напр. избран параметър в режим Р) за време не по-малко от 16 часа. Ако се налага съхранение на КА за срок по-голям от 1 година, трябва да се извади акумулаторната батерия и да се монтира отново от сервизния техник при въвеждането на КА в експлоатация.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

КОДОВЕ НА ПЕЧАТНИТЕ СИМВОЛИ

Дес. код	Кири лица	Дес. код	Кири лица	Дес. код	Кири лица	Дес. код	Кири лица	Дес. код	Кири лица
00	SP	25	9	50	Т	75	л	100	J
01	!	26	:	51	У	76	м	101	L
02	“	27	;	52	Ф	77	н	102	N
03	#	28	<	53	Х	78	о	103	R
04	\$	29	=	54	Ц	79	п	104	S
05	%	30	>	55	Ч	80	р	105	U
06	&	31	?	56	Ш	81	с	106	V
07	‘	32	А	57	Щ	82	т	107	W
08	(	33	Б	58	Ъ	83	у	108	Y
09	)	34	В	59	Ы	84	ф	109	Z
10	*	35	Г	60	Ь	85	х		
11	+	36	Д	61	Э	86	ц		
12	,	37	Е	62	Ю	87	ч		
13	-	38	Ж	63	Я	88	ш		
14	.	39	З	64	а	89	щ		
15	/	40	И	65	б	90	ъ		
16	0	41	Й	66	в	91	ы		
17	1	42	К	67	г	92	ь		
18	2	43	Л	68	д	93	э		
19	3	44	М	69	е	94	ю		
20	4	45	Н	70	ж	95	я		
21	5	46	О	71	з	096	Д		
22	6	47	П	72	и	097	Ф		
23	7	48	Р	73	й	098	Г		
24	8	49	С	74	к	099	І		

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Това приложение предоставя информация за свързването на ЕКАФП **elka micro** с външни устройства – компютър, везна и сканер за шрихкод.

ЕКАФП се свързва към тези устройства посредством кабели за връзка, куплирани към съединител ХРС, разположен на платка ИНТЕРФЕЙСНА. ХРС е телефонен гнездов БР6С.

Изводи на XRSV	Сигнали	Цвят на изводите	
1	TxD_V	бял	
2	SCAN	черен	
3	TxD_PC	червен	
4	RxD_PC	зелен	
5	GND	жълт	
6	RxD_V	син	

Когато ЕКАФП работи с две външни устройства едновременно се използва преходен кабел В86.640.195 и съответни кабели за връзка на конкретното устройство.

Възможните комбинации са:

- Работа на ЕКАФП с компютър и сканер – ползват се кабели В86.640.261 и В86.640.194.
- Работа на ЕКАФП с компютър и везна ОТ115 или ОТ101.XX – ползват се кабели В86.640.261 и В86.640.201.
- Работа на ЕКАФП с везна ОТ115 или ОТ101.XX и сканер – ползват се кабели В86.640.201 и В86.640.194.

1. РАБОТА С КОМПЮТЪР

За да се осъществи връзка с компютър, на КА трябва да е зададено касово място, съответстващо на програмата в компютъра (виж т.4.2.11).

При връзка с компютър КА има следните възможности:

- програмиране на КА от компютър;
- отчети:
  - дневен финансов отчет;
  - по оператори;
  - по артикули;
- издаване на касова бележка при продажба от компютър /работа на КА като фискален принтер/ ;
- работа на КА с компютър в реално време - задължително ПЗ=1(т.4.2.3):
  - непрекъснато изпращане на натрупванията на КА към компютъра;
  - изисквания от компютъра на данни за артикулите, които не са програмирани в КА.

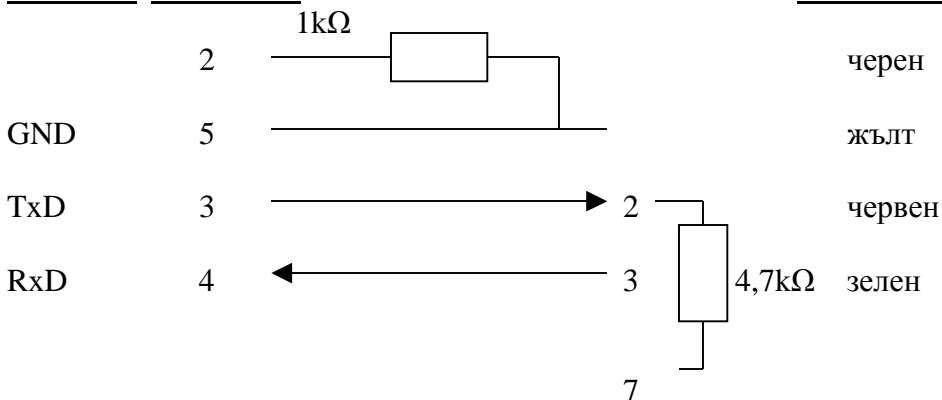
Кабел за включване на ЕКАФП към компютър В86.640.261

За изготвяне на кабела се използва 4-жилен телефонен кабел с цветни жила (черно, червено, зелено и жълто).

- от страна на ЕКАФП се монтира съединител телефонен щифтов БР4С;
- от страна на компютъра съединителят е стандартен, 9-изводен, гнездов, тип CANNON

КАСОВ АПАРАТ
СИГНАЛ КОНТАКТ

КОМПЮТЪР
КОНТАКТ

3. РАБОТА С ВЕЗНА

Съгласуването на КА с честотата на везната, с която той работи, става с параметър 12.

<u>Стойност на П12</u>	<u>Скорост</u>	<u>Везна</u>
0	9600 бода	ОТ 115 / ОТ 101.XX
1	4800 бода	ОТ 115 / ОТ 101.XX
2	2400 бода	
3	1200 бода	
4	9600 бода	MORCAN

За честотите 1200, 2400 и 4800 се поддържа следният протокол /везна “WEGA”/:

- стартов бит, 8 бита данни, контрол по четност, един стопов бит, скорост, избрана с параметъра;

- команда за тариране на везната – 001 /3 байта/;

- команда "запитване за тегло" – 003 /3 байта/.

Отговор на везната - 17 байта:

- стойност на теглото - от 1-ви до 6-ти байт;

- цена - от 7-ми до 11-ти байт;

- стойност - от 12-ти до 17-ти байт.

Информацията се предава в двоичен вид.

С този протокол **elka micro** обслужва везна **ОТ 115 / ОТ 101.XX**, когато **П12 =1** и везната е инициализирана в **1**.

За честота 9600 се поддържа следните протоколи:

* протокол със следните данни /везна “HANA”/ при П12=0.:

- даннови битове - 8 бита;

- стоп-бит - 1 бит;

- контрол по четност - не;

- запитване на везната /ASCII код "Т" - 54H/.

Отговор на везната в следния формат:

A	B	CDEFG	H	IJKLMNOP	Q	RSTUVW	X	Z
---	---	-------	---	----------	---	--------	---	---

където:

A - състояние на везната;

0 бит - неустановена;
 1 бит - нулирана;
 2 бит - отрицателно тегло;
 4 бит - положително тегло;
 8 бит - препълване.
С до G - тегло;
I до O - цена;
Q до W - сума;
V, H, P - шпация/ASCII код 20H/;
X - ASCII код 0DH;
Y - ASCII код 0AH.

С този протокол **elka micro** обслужва везна **OT 115 / OT 101.XX**, когато **П12=0** и везната е инициализирана в **0**.

* **протокол със следните данни /везна "MORCAN"/ при П12=4.:**

- даннови битове - 8 бита;
- стоп-бит - 1 бит;
- контрол по четност - не;
- даннов формат - ASCII

Връзката с везна се осъществява по RS 232.

Отговор на везната в следния формат:

SOH	STX	STA	SIGN	W5	W4	W3	W2	W1	W0	UN1	UN0	BCC	ETX	EOT
-----	-----	-----	------	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

където:

SOH , STX – командни байтове

STA – състояние на теглото на везната

- "S" – везната е стабилна (успокоена)

- "U" – везната е нестабилна (неуспокоена)

SIGN - знак за тегловите данни

“ “ – нула и положително тегло

“ – “ – отрицателни теглови данни

“ F “ - претоварване

W5 – W0 – теглови данни

UN1, UN0 – единица за тегло

BCC – проверка за блок знаци

ETX, EOT – командни байтове

Кодовете на дефинираните команди са следните:

"ENQ" – 05H   **"DC1" - 11H**

"ACK" – 06H   **"DC1" - 11H**

"NAK" – 15H   **"DC3" – 13H**

"SOH" – 01H   **"DC4" – 14H**

"STX" – 02H

"ETX" – 03H

"EOT" – 04H

Работа на КА с везна в режим РЕГИСТРИРАНЕ

Натрупването се извършва както при работа с количество.

ЗАБЕЛЕЖКА:

1. Сканерът изисква автономно захранване 5V.
2. Присвоеният на асортимент номенклатурен номер се отпечатва в документите, издавани от ЕКАФП.

Работа със сканер в режим РЕГИСТРИРАНЕ

Съществуват следните ситуации:

- Ако се набере асортимент, който не е програмиран или е прочетен номер, на който не е присвоен асортимент, ЕКАФП изпраща запитване към компютъра за продажбата на този асортимент.
- Сканерът изпраща прочетения номенклатурен номер към присвоен асортимент в ЕКАФП.

Присвояването на бар-кодов номер на конкретен асортимент става с **параметър 39** за всичките 2000** (първите 1140 от всичките 3000*) асортимента.

Извършват се следните действия:

- нулиране контролната сума на присвоения номенклатурен номер

39 1 до 2000** (1140*) VD CL STL

- присвояване на номенклатурен номер към даден асортимент

39 1 до 2000** (1140*) VD Прочитане на номера
със сканера

Ако номенклатурният номер започва с 2, касата модифицира номера във вида:

2N1N2N3N4N5N6Q1Q2Q3Q4Q5C

където:

N1 - N6 – номенклатурен номер;

Q1 - Q5 – количество в грамове, което не се присвоява

C – контролно число

Присвоеният на асортимент номенклатурен номер се отпечатва в документите, издавани от ЕКАФП.

- индициране на избрания номенклатурен номер

39 1 до 2000** (1140*) VD PLU

* отнася се за Елка микро модел 04   ** отнася се за Елка микро модел 04.2

